הוגעו לנתר ואהל, אף במים אין מכבסים ויש אומרים אין מכבסין אותן כל עיקר שאין עניות במקום עשירות: ת"ר מעיל כולו של תכלת היה שנאמר ויעש את מעיל האפוד... כליל תכלת. שוליו כיצד א] מביא תכלת וארגמן ותולעת שני שזורין ועושה אותן כמין רימונים שלא פיתחו פיהן וכמין קונאות של ב] (קנסות) שבראשי תינוקות, ומביא שבעים ושנים זגין שבהן שבעים ושנים עינבלין ותולה ג] (בהן) שלשים וששה בצד זה ושלשים וששה מצד זה רבי ד] דוסא אומר משום רבי יהודה שלשים וששה היו: שמונה עשרה מצד זה ושמונה עשרה מצד זה. אמר רבי עיניני בר ששון כמחלוקת כאן כך מחלוקת במראות נגעים דתנן מראות נגעים: רבי דוסא בן הרכינס אומר ל"ו עקביא בן מהללאל אומר שבעים ושנים. ואמר רבי עיניני בר ששון למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה? לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין: כתונת מכפרת על שפיכות דם שנאמר וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם. מכנסים ה] מכפרת על גילוי עריות שנאמר ועשה להם מכנסי בד ו] [לכסות (את) בשר ערוה] מצנפת מכפרת על גסי הרוח, מנין? אמר רבי חנינא יבא דבר שבגובה ויכפר על גובה. אבנט מכפר על הרהור הלב ז] היכא דאיתיה. חושן מכפר על הדינין שנא' ועשית חושן משפט. אפוד מכפר על עבודת כוכבים שנאמר אין אפוד ותרפים. מעיל מכפר על לשון הרע, מנין? א"ר חנינא יבא דבר שבקול ויכפר על קול הרע. ציץ מכפר על עזות פנים: בציץ כתיב והיה על מצח אהרן ובעזות פנים כתיב ומצח אשה זונה היה לך, איני והא"ר יהושע בן לוי שני דברים לא מצינו להן כפרה בקרבנות ומצינו לו כפרה ממקום אחר ואלו הן שפיכות דמים ולשון הרע: שפיכות דמים מעגלה ערופה ולשון הרע מקטרת דתני רב חנניה מנין לקטרת שמכפרת שנאמר ויתן את הקטרת ויכפר על העם ותני דבי רבי ישמעאל על מה קטורת מכפרת על לשון הרע: יבא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי. קשיא לשון הרע אלשון הרע קשיא שפיכות דמים אשפיכות דמים? לא קשיא הא דידיע מאן קטליה הא דלא ידיע מאן קטליה, אי דידיע מאן קטליה בר קטלא הוא: במזיד ולא אתרו ביה. ולשון הרע אלשון הרע נמי לא קשיא הא בצינעא הא בפרהסיא:

הדרן עלך המזבח מקדש

הוגעו למים. כלומר אם היה גיעולן מועט ולא ח] הזקיקן אלא לכיבוס מים מכבסים אותן אף בנתר ואהל: **הוגעו לנתר ואהל.** שנתגעלו גיעול רב שהגיעו ליזקק לכיבוס נתר ואהל תו לא מתקן להו כלל: **אף במים.** לאו לרבותא הוא אלא למימרא דנתר ואהל דנקט לאו לענין כיבוס נקט דהיכא דאסור, אסור לגמרי והיכא דשרי שרי לגמרי אלא לענין גיעול נקיט ליה וה"ק נתגעלו אין מכבסין אותן כלל אם הוזקקו לנתר ואהל: נראה בעיני דה"ג שוליו כיצד היה מביא כו' דברימונים נאמרו שלשה צבעים: **שלא נפתחו פיהם.** דרך רימונים כשעושין באילן אחר גמר בישולן מתפתחין מאליהן כדרך שעושין קליפי אגוזים החיטוטות: **וכמין קונאות.** בטוכ"ש עשויין כמין תיק של נחשת שעושין ט] [בסוף] בית יד הרומח שקורין אריסטייל לשון (שמואל ב כא) ומשקל קינו דישבי בנוב והתינוקות תולין אותו בראשי כובעי נערים שעושין אותו למלחמתן שקורים הילמ"ש: י] **קנסות שבראשי תינוקות.** לשון וקלסא דנחשא על רישיה: **זגין.** אינקליט"ש: **עינבלים.** מה שתלוי בתוכן לקשקש ותולה בו אצל הרמון [והוא] פעמון כדכתיב (שמות לט) פעמון ורמון יא] ובתוך הרמונים דקרא לאו בתוך החלל קאמר אלא ביניהם דפעמון אחד בין שני רמונים: **מצד זה.** מלפניו ומלאחריו: **מראות נגעים.** לטמא יב] מפתוכין של לבן אדמדם ולבנים של נתקי הראש וזקן ושל נגעי בתים [ובגדים]: **למה נסמכה.** בצו את אהרן זאת תורת העולה זאת תורת החטאת והאשם וזבח השלמים והדר קח את אהרן ואת הבגדים: **ויטבלו את הכתנת.** רמז הוא לעתיד יג] שיכפר שפיכת דמים בכתנת טבילה היינו כפרה: **לכסות** יד] (את) **בשר ערוה.** לחפות על גילוי עריות: **היכא דאיתיה.** שהיו חוגרין כנגד אצילי ידיהן דהיינו כנגד הלב כדילפינן בפרק שני (לעיל דף יט.) מולא יחגרו ביזע: **אין אפוד.** נגלה עון תרפים, הא יש אפוד אין תרפים כך שמעתי במסכת ערכין (דף טז.): **דבר שבקול.** פעמונים שבו טו] (מכפר): **[ויכפר] על העם.** במחלוקת קרח שהוא לשון הרע טז] [שנאמר] אתם המיתם וגו': **שבחשאי.** שהיה יז] לבדו שם כדתנן פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה וכל שכן מן ההיכל יח] שנאמר וכל אדם לא יהיה וגו' בסדר יומא (דף מד.): **ידיע מאן קטליה.** כתונת מכפרת על הציבור שלא יענשו: **בר קטלא הוא.** וכל כמה דלא קטליה מיענשי דכתיבים [ולארץ] לא יכופר וגו' (במדבר לה): **ומשני במזיד ולא אתרו ביה.** דלאו בר קטלא הוא הילכך ציבור מתכפרי בכתונת והוא כ] נגעים באים עליו כדאמר בערכין כא]: **בצינעא.** דהוה דבר שבחשאי קטרת מכפרת שהוא מעשה חשאי: **בפרהסיא.** שהוא דבר שבקול קול כב] ופעמונים מכפר עליו:

כמחלוקת כאן כך מחלוקת במראות נגעים. פר"ת דתלי הא בהאי דמשום דמעיל בא לכפר על לשון הרע וכן נגעים באין על לשון הרע כדאמרינן פרק יש בערכין (ערכין דף טז.): **שבעים** ושנים. לא פליג כג] התנא אמתניתין דשבועות (דף ב.) דתנן שתים שהן ארבע דהתם מיירי בנגעים לבנים והכא מיירי בכל מיני נגעים ירקרק ואדמדם ופתוכים ויש להוסיף עוד נגעי בתים ונגעי בגדים: **מכפרים** על שפיכות דמים. מה שמפרשים כד] אהא מיום שחרב בית המקדש אף על פי שבטלו ד' מיתות, דין [ארבע] מיתות לא בטלו דלהכי לא נקט מ' שנה קודם שחרב בית המקדש שגלתה סנהדרין דההיא שעתא אפי' דין ארבע מיתות לא הוה דבגדי כהונה מכפרין ולא נהירא דגבי שמעון בן שטח פריך ליה כה] באחד דיני ממונות (סנהדרין דף לז:) אף על גב דהוו בגדי כהונה ומיהו הייתי יכול לקיים פירוש זה ולומר דלהכי לא נקט מ' שנה משום דאיכא דין מיתות דבטלו כגון עריות ועבודת כוכבים שמכפרין עליהם מכנסים ואפוד אבל דין שפיכות דמים לא בטל דכתונת שמכפרת על שפיכות דמים אין מכפרת על ההורג אלא על ישראל שערבין זה בזה דומיא דעגלה ערופה דכתיב (דברים כא) כפר לעמך ישראל ואציבור מכפרת ולא על ההורג וכן משמע הכא דכתנת לא מכפרת אהורג דאי מכפרת מאי פריך הכא מעגלה ערופה והא עגלה ערופה אישראל מכפרה וכן משמע פ' יש בערכין (ערכין דף טז.) דקאמר על ז' דברים נגעים באים וקחשיב שפיכות דמים ולשון הרע ופריך התם ממעיל שמכפר על לשון הרע ומכתנת שמכפר על שפיכות דמים לא פריך מידי משום דלא מכפר אהורג אלא אישראל כדפרישית אבל מלשון הרע כו] דלא מצית לשנויי הכי דמסתמא אין ציבור נענשין על לשון הרע של זה כיון דשמא לא יבא לידי תקלה וכן פירש בקונט' התם ועוד יש מפרשים בההיא דערכין (נז"ש) דלהכי לא פריך מכתנת דנהי דמגלת מעונש מיתה מנגעים ויסורין לא מגלת ואם תאמר הכא משמע דכתנת מכפרת על דידיע מאן קטליה ובשבועות (דף ח.) מצריך קרא למימר שאין שעיר המשתלח מכפר על דידיע מאן קטליה ואמאי צריך קרא פשיטא דהא כתנת מכפרת ומיהו יש לפרש דיש חילוק בין ציבור לכל ישראל דכתנת מכפרת אציבור, ושעיר המשתלח על כל ישראל:

הדרן עלך המזבח מקדש

מז א מיי' פ"ח מהל' כלי המקדש הל"ה:
מח ב מיי' שם פ"ט הלכה ג:
מט ג ד מיי' שם הל"ד:

[שבת קכ:] מנחות מא.
[כתובות קג: תמיד כז. לה:]

נגעים פ"א משנה ד

ערכין טז. [ע"ש וגם ברש"י דשם]

[צ"ל אדרבא וכ"ה רש"י אבל בשאלתות איתא על היכא]

יומא מד. ערכין טז. [צ"ל מנין]

נ"א דמים שפיכות דמים אשפיכות דמים לא קשיא

[ועי' תוס' כתובות ל. ובתוס' סנהדרין לז: ד"ה מיום] צ"ל משום דלא ביטל דאיכא דין כו'

גליון הש"ס

גמ' למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה. בערכין דף ו איתא למה נסמכה פרשת בגדי כהונה לפ' קרבנות ופי' ברש"י כאן והתם ועיין בדרשות הר"ן פ' תצוה:

שיטה מקובצת

א] כיצד היה מביא: ב] קולסות שבראשי: ג] ותולה בו שלשים: ותיבת בהן נמחק: ד] תיבת דוסא נמחק ס"א ר' דוסא אומר ששה שלשים היו וכו' תיבות משום ר' יהודה נמחק: ה] מכנסים מכפרים את ח' נמחק: ו] לכסות בשר ערוה מצנפת ותיבת את ליש: ז] אדרבא דאיתיה: ח] ולא תחזקו אלא: ט] שעושין בסוף בית יד: י] מה"ד קלסות שבראשי: יא] ורמון והא דכתיב וישם פעמונים בתוך הרמונים לאו כו' ותיבת דקרא נמחק: יב] לטמא משנה היא בפ"ק נגעים בפ"ק והני תנאי חשבי בפתוכין של לבן: יג] שכפרת שפיכת תיבת שיכפר ליש: יד] תיבת את נמחק: טו] ויכפר על ותיבת מכפר נמחק: טז] דכתיב ביה אתם: יז] שהיה הכהן לבדו: יח] ההיכל דיליף מכל אדם לא יהיה: יט] דכתיב ולארץ לא: כ] והוא כו'. גליון וצ"ע דהא הבא לא קאי אלא אשפיכת דמים ובתוס' כתוב בגליון וז"ל כאן בפרהסיא מעיל ודוקא לציבור אבל איהו לא מכפר ליה אלא בנגעים ושב ורפא לו: כא] בערכין ס"א דנגעים באים על לשון הרע: כב] קול הפעמונים: כג] פליג האי תנא אמתניתין: כד] שמפרשים אהאי דאמרי' מיום: כה] ליה בפ' אחד: כו] לא מצינו דתדירא

נושא
תיאור של המעיל של כהן הגדול

תת נושא/מבנה
מימרות של ר' עיניני בן ששון
1. מח' התנאים בעניין מספר הפעמונים תואמת למח' התנאים במספר הנגעים
2. בגדי כהונה מכפרים

מבנה
הבלטת שפיכות דם ולשון הרע וצורך סתירה בהמשך הגמ'